

Politiszkos žinios.

Karė Maskolijos su Japonija.

Nuo karės lauko rytinėje Azijoje ne ateina svarbių žinių; karė lyg apstojosi ant jurių, ant sausžemio gi iki šiol svarbesnių susirėmimų ne buvo, kadangi maskolijai, kol nesutruks visų savo pajėgų, stengiasi nesusitikti su japoniečiais, traukiasi atgal prieš japoniečius.

Japonijos kariška laivynė, kuri pirma dabojo Portą Arthuro, iš ten prapuolė, nežinia dėl kokių priežasčių. Maskolijai stengiasi įkalbėti, kad ji mušiuose turėjo didelės nuotrotas, todėl ne drįsta dabar bandyti stoti į mušius su maskoliska laivyne. Londono gi laikraščiai tvirtina, jog paskutiniuose mušiuose maskoliska laivynė taip didelės nuotrotas turėjo, kad su ja japoniečiai visai nesiruošė, todėl savo laivynę atsaukė nuo Porto Arthuro ir nusiuntė kitur. Kur vieną yra dabar tie Japonijos kariški laivai, nežinia. Maskoliska gi laivynė teipogi ne drįsta aplėisti Portą Arthuro. Gal but, kad mušiuose daug laivų likosi pagadytų, reikia juos dabar taisyti.

6 d. kovo priešais Vladivostoką, rytinėje Sibiroje, pasirodė penki japoniški mušio laivai ir du kreiseriai ir pradėjo bombarduoti miestą ir aplinkines tvirtynes. Maskoliskos komendantas savo raporte paduoda, kad maskolijai ne jokiu nuotrotu ne turėjo, kadangi pripildytos lyditto bombos ne explodavo. Privatiskos vienog žinios paduoda, jog penki artileristai ir moteris vieno kareivisko inžinieriaus liko užmušti. Ant japoniečių suvių maskolijai neatsiliepė, matyt jų kanuolės nesiekė taip toli. Maskolijai mena, kad japoniečiai bombardavo miestą tik norėdami dasizioti, kur ir kokias maskolijai turi kanuolės tvirtynėse. Istirti to ne pasisekė, kadangi maskolijai ant suvių ne atsiliepė, o iš tos vietos, kur stovėjo japoniska laivynė, ne porto, ne tvirtynių ne galima matyti; ne galėjo japoniečiai matyti ne porte stovinčių laivų, todėl nežino, ar prie Vladivostoko stovi maskolijai kariški laivai ar jų nėra. Teip bent tvirtina maskolijai; gal but vienog, kad japoniečiai džiūnojo ko norėjo; gal but, kad jie savo mierius išpildė. Kur nuo Vladivostoko nuplaukė japoniska kariška laivynė, nežinia; čia ji vienog išbuvo tik vieną valandą.

Nuo sausžemio ateina vis prietaraujančios apie pasikrutinimus priešingų kariuomenių žinios.

Maskolijai drutina Antungą, kur stengiasi parengti pasipriešinimą japoniečiams. I Peterburgą atėjo žinia, jog 2500 japoniečių, išsodytų ant

nebranko Plosken jurių kojų, norėd traukia ant Musano ir Humaino, nuo kur tik 100 anglinių kariškių lygiu iki Vladivostoko. Ant pasipriešinimo, 1500 maskolijų persikėlė per Tumen turt upę.

Laikraščiai praneša, kad Sveaborge ir Kronstadte japoniški snipai likosi suarežuoti. Kazanais ir Samaros gubernijose savo japoniečiai persirėdžiusius už totorius prekėjus ir rado pas juos dinamitą. Mena, kad tie japoniečiai norėjo geležinkelio tiltus griauti, kad

apsunkinti gabenimą kariuomenės į rytinę Aziją.

Privatiški telegramai paduoda, kad ant Yalu upės, ant rubežiaus Mandžurijos ir Korėjos, buvo jau gana dideli susirėmimai, kuriuose buv didesni maskolijų pajėgos sumušė japoniečius, bet maskolijų nuotrotos buv buvo teipogi labai didelės. Patvirtinimo žinios apie didesni mušį ant sausžemio vienog nėra ne nuo maskolisko, ne nuo japonisko rando. Reikia todėl manyti, kad didesni mušio ant sausžemio dar ne buvo, galėjo but mazi avantpostų susirėmimai, bet tie ne gali turėti jokios svarbos ant karės bėgio.

I Tientsin atėjo telegramas, kad Mandžurijoje, po vadovystę japoniškų oficerų, susiorganizavo 30000 tunguų su raiteliu. Butų tai ištikro didelė pasipriešinimo kariuomenė, kuriems truksta labiausiai raiteliu. Maskolijai laikraščiai praneša, kad japoniečiai iš Korėjos nuo šiaurės neįstengė dėl sniego, prisigriebti I Mandžuriją ir nuo rubežiaus turėjo grįžti atgal; buv trečia dalis tų kareivių serga.

Korespondentas Londono laikraščio „Times“ garsina, kad maskolijai ne paiso ant neutraliskumo Činų: maskoliskos patroleis esančios išilgai geležinkelio iki Didžiamamurui, taigi iki rubežių Tikrųjų Činų. Laikraščiai kalbina japoniečius daryti tų patį ir karė ne paisyti ant neutraliskumo Činų. Jeigu tai teisybė, ką paduoda „Times“, tai maskolijai vėl sulaužė Amerikai duotą pažadėjimą, kad karė ne sulaužys Činų neutraliskumo. Maskolijai mat teip lengva savo žodį sulaužyti, kaip šun dešrą praryti.

Prancūzija apreiškė, jog vien tasyk gelbės Maskoliją, jeigu japoniečių pusėj atvirai stotų Činai. Jie vienog oficiališkai nereikalauja kisti tiesi į karė, bet liuosnorais gali sudrūtinti japoniečius; ir dabar antai chinieši neva plėšikai, maskolijų praminti chunchuzais, po vadovystę japoniškų oficerų, ardo geležinkelį Mandžurijoje, užpildinėja ant mažesnių maskolijų pulkų.

Paryžiaus laikraštis „Matin“ praneša, kad Maskolija stengiasi iš Maskolijos, Prancūzijos ir Vokietijos sutverti vieną ryšį, prie kurio, atėjus reikalui, prisidėtų dar Austrija ir Italija, prieš Japoniją ir ją remiančias anglosaksias tautas, taigi Suverenitą Vaisijas ir Angliją. Jeigu Vokietija prie tokio ryšio pristotų, tai, žinoma, darys tą ne dykai, bet už paramą Maskolijai turės gerai užmokėti, klausymas tik kuom?

Berlyno laikraščiai praneša, kad Maskolijos lenkai nori pasinaudoti iš sunkaus Maskolijos padėjimo ir ištraukimo didesni dalies kariuomenės iš Lenkijos ir Lietuvos, pasikelti prieš maskolius. Žinoma, lenkai nesirėngia pasikelti, nes yra dar Lenkijoje ir Lietuvos daugia maskoliskų kareivių, negu reikia ant suvaldymo pasikelti; lenkai galėtų tik tasyk pasikelti, jeigu ant numetimo caro despotizmo pasikeltų ir Maskolijos gyventojai. Rodosi vienog, kad vokiški laikraščiai ne be pamato leidžia paskala apie Lenkijos pasikėlimą. Laikė lenkų pasikėlimo 1863 m. Birmarke siulė maskolijai pagalbą ant

suvaldymo lenkų, sutraukė net kareivius ant rubežiaus, laukė vien, kada maskolijai daleis tiems kareiviams užimti Lenkijos dalį iki Vislai. Iš čia, syki išsiviešpatavę, jau vokiečiai nebutų išsinešę. Prie Aleksandro III, kada karė tarp Maskolijos ir Vokietijos rodėsi neįsivengiamas, Maskolija, ant užganėdinimo Vokietijos, buvo pasirengusi pasiulyti jai Lenkiją iki Vislai. Ar tik dabar ne tą patį siulo Maskolijai vokiečiams už pagalbą, jeigu apart Japonijos, reiktų kariauti dar su Anglija, Amerika ir su Činais? Maskolijai Lenkija tvirtumo ne priduoja, nuvargę ekonomiskai maskolijai neįstengia lenkystės pergalėti, kadangi ant ne užtenka kando prispaudimo, bet reikia ir tautos prisidėjimo, o maskolijai kovoti ir persekioti kitus pats nemoka, palieka viską savo randui. Be gallesio maskolijai išsivaduoti dalies Lenkijos, likusią dalį butų lengviau sumaskolinti, negu visą. Žinoma, dykai savo valdybos ne duos kaimynui, bet už svarbią pagalbą karė galėtų tą padaryti.

Dabar Vokietija atvirai remia Maskoliją, rodo jai savo simpatiją, daboja net, kiek gali, kad neuzgimintų maitsait ant Balkanų pussalio. Karės pradžio daugumas Vokietijos laikraščiai išreiškė simpatijas Japonijai, dabar tie pats laikraščiai ant syk perėjo į Maskolijos pusę. Tas galėjo atsitikti tik ant prisakymo rando. Remti gi Maskoliją, be savo naudos, Vokietija ne turi ne jokio reikalo, nes sudirutinusi Maskolija bus pavojingesnė Vokietijai. Jeigu todėl lygiai randas, kaip ir laikraščiai remia Maskoliją, tai, matyt paskutinė už paramą kuol svarbiu užmoka.

Vidurinė ir pietinė Amerika.

Revolucija republikoj San Domingo dar su visu nepasibaigė, bet palaikantis revoliuciją jenerolas Jimenez laikosi jau labai silpnai, jis nedrįsta užpildinėti ant didesnių miestų. Neuzilgio ateis laikas, kad jis turės dūmti ant kokio neutralisko krašto laivo, arba pasiduoti pergalejusiui jai randui.

Naują Panamos republiką už neprigulmingą pripažino jau Meksiko, teipogi svarbiausia pietinės Amerikos Chili republika. Toj naujoj republikoj dabar ramu ir Kolumbija, rodosi, nesistengs ją suvaldyti, pasiganėdys kokių atlyginimų.

Laikraščiai praneša, kad viduriosios republikos Uruguay buvo smarkus nušėterando ir revoliucionieriai liko si sumušti ir išvaikyti, todėl revoliuciją buv galima laikyti už galutinai pergalėtą. Žinia ta vienog paeina nuo rando, todėl jai ne su visu galima tikėti.

Afrika.

Turincias savo kolonijas vakarinėje Afrikoj viešpatystės apėmė baimė, kadangi mat visos mahometoniskos tikėjimo Afrikos tautos rengiasi pasikelti prieš europiečius. Kunigai mačetuose užtikrina klausytojus per pamokslus, jog baldveidžių viešpatavimo dienos baigiasi; pasikėlę mahometonai suvys juos į juos, kur prazūs nenėčiami europiečiai. Jeigu mahometonai turėtų geras

ginklus ir laikytusi vienybė, tas iš tikro galėtų atsitikti.

Pasikėlėliai pietinės Afrikos vokiškose valdybose dar nesuvaldyti galutinai, bet vokiečiai jau ant tiek paėmė viršų, kad tą suprato ir pasikėlė čia buviai. Jie stengiasi užmegsti tarybas su vokišku gubernatorium ant visiško pasidavimo; gubernatorius ant to buvo sutikęs, bet gavo priskyrimą iš Berlyno pertraukti tarybas, kadangi, pagal ciecoriaus Vilhelmo nuomonę: reikia pirma pasikėlimą nubausti už pasikėlimą, o paskui, girdi, galima bus kalbėti apie kokias nors tarybas.

Pietinėse Afrikos angliškose valdybose atsiuvo rinkimai. Iki šiol išrinkdavo daugiau burų negu anglijonų; šmet gi išrinko anglijonų daugiau. Ministerij perdėtinii likosi pasikirti garsus D-ras Jameson, kuris savo laike, kaip plėšikas, su gaudžiomis liuosnorių sandaros laike buvo užpuolęs ant Transvaaliaus, bet su visais savo liuosnorais likosi burų paimtas. Vietoj jį sušaudyti kaimo plėšiką, ką padaryti turėjo tiesą. Transvaaliaus prezidentas Krueger išdavė Jamesoną Anglijai, kuri pažadėjo nubausti.

Balkanų pussalis.

Ant Balkanų pussalio pasikėlimas apima vis didesnius plotus. Kaip dabar pasirodė, be pamato buvo pasigrymai Turkijos rando, buv albaniečių pasikėlimas likosi suvaldytas: sultano jenerolai ne tik albaniečių ne suvaldė, bet priešingai, prie pasikėlimo pristojė tik dar daugiau. Albanijai ištikro dabar valdo ne sultano jenerolai, bet pasikėlę albaniečiai; turkiška kariuomenė laikosi tik miestuose ir tvirtynėse. Tas pats yra ir Macedonijoje, kur prie pasikėlimų pristojė vis daugiau gyventojų. Negeriau yra Arabijoje. Azijatiškose Turkijos valdybose ramumo nenai ne buvo: čia kurdai užpildinėja ant aplinkinių tautiškų gajavų, ypač ant kriščioniškų armeniečių.

Berlyne, kur prieš japonišką karė užtikrino, kad karės ne bus, dabar kalba gerai prietikus pažįstanti urėdinkai užrubežinių dalykų ministerijos, jog nėra vilties, kad galėtų apsieiti be karės tarp Turkijos ir Bulgarijos. Gal vienog teip apsiriki, kaip apsiriko ant Japonijos, bet sanlygos teip susideda, kad karė rodosi neįsivengiamas; su Bulgarija gali susidėti Serbijai. Rods karalius Serbijos pranešė Austrijos randui, kad nesikiš į maitsait ant Balkanų pussalio, bet Austrijoj visi žino, kad karalius Petras savo viešpatystėj ne jokios įtekėmės ne turi; kaimori, tą su juom daro jo locni oficerai, o tie geidžia karės, per ją tikisi nuvalyti savo garbę, sutęstą dėl užmušimo karaliaus Aleksandro.

Isz Lietuvos.

Iš Vilniaus.

Ant pirmiesio Lukiškių, einant su savo draugu ukinkui Trakų paviečio Belianui, ant jo užpuolė keturi apsiginklavę su peiliais vyriškiai ir Belianą gana sunkiai subadė. Ant riksmo užpuolė, atbėgo policistas ir namų sargas ir jiems pasisekė suimti du užpuoliku, Mackeviči ir Komarą. Matyt už

puolikai ant Beliano turėjo asabišką piktumą.

Vilniuje siautė gana didelis gaisras Kirsnerio pardaviniočiose. Tavorų labai mažai pasisekė išgelbėti: buvo pardaviniojė tavorų už 15000 rub., sudegė jų už 12000 rublių.

Vilniuje susitvėrė komitetas rinkimų, ant nandos sergancijų ir suzelstų karė kareivių. Šelpti kariaujančius už caro užimanyms tai carpalaikio pareiga, bet jis savo pareigų mat nepildo. Vilniuje susitvėrė komitetas, komiteta likosi pakviestas ir katalikiškas kunigas, kanauninkas Sadowski, teipogi liuteroniskas pastorius Lias. Komitetas išsiuntinėjo laiskus į visus Lietuvos kunigus, prašydamas perskaityti bažnyčiose paraginimus prie aukų. Teisybė, kvaili caro užimanymai ne gali mums rūpėti, bet ne privalome užmiršti, kad tarp išsiųstų į karė kareivių yra daug mūsų brolių liutuvų, kuriems reikalinga bus pašalpa. Be abejonės pusė sudėtų pinigų nuskęs jų prižiūrėtojų maskolpalaikių kieniu, bet visgi šiek tiek liks ir sergantiems kareiviams. Žinoma, butų geriau, jeigu norinti aukauti be tarpininkystės caro urėdinkų galėtų sušelpiti liutuvius kareivius, bet tas Maskolijoj yra negalimu.

Telegrafai paliovė priminti per Siberiją privatiskius telegramus į rytinę Aziją, kadangi Siberijos telegrafai valdžiu užimti. Į rytinę Aziją dabar galima siųsti telegramus tik per Persiją ir per užrubežius, kas, žinoma, daug kaštuoja. Ant Siberijos geležinkelio toliau už Irkucko visai ne priima privatiskius pasazierių, kadangi geležinkelis užimtas vien gabenimu kareivių ir visokių kareiviams reikalingų daiktų; geležinkelis ne priima ant pergabenimo ne tavorų sluntių.

Laikė dievmaldystos Aušros Vartų koplyčioj nesugauti vagiliai iš kelnų kienislaus atėjusio pasimelsti Maksimovskio ištraukė mašnelę su 600 rublių. Mat vien eina ant dievmaldystos metiesiai, kiti gi tuštinti besimeldžiančių kienislaus.

Visose Vilniaus bažnyčiose, cerkvėse, sinagogose, net mahometoniskame mečeteatsibuvo dievmaldystos, kad Dievas padėtų maskoliams sumušti japoniečius. Mat visgi tikėjimų bažnyčios pastoj įnagiū caro tarnų, parėmėju jo kvailų, besocių užimanyms. Ką gi Lietuvai piktą japoniečiai padarė? Nieko. Carpalaikis, su rujomis savo tarnų, yra juk bauriausiu persekiotoju visų nestatčiatikių ir nemaskolijų vien Lietuvoj. Argi žydai greitai užmiršo skerdynes? Kam gi veidmainiauti? Visi juk numano, kad doras žmogus negali geisti pasisekimo savo skriaudėjui, o maskoliskias randas yra bauriausiu sraudėju visų Lietuvos gyventojų.

Iš Vilniaus gubernijos.

Antroje pusėje sausio šių metų Vilniaus gubernijoj buvo 32 gaisrai, kurie užgimė: nuo neatsargumo 3, nuo negairi įtaisyty ir nevalyti kaminių 3 ir nuo nežinomų priežasčių 26. Visuose atsitikimuose ugnelė pridirbo bledies ant 22980 rub.

Netikėtų mirėjų buvo 3, patzdudusių 2, vaikzdudusių 1,

užmūstyto 3. Negyvelių rado 2.

Vagystų papildyta 10. Pavogė daiktų už 640 rubl., gatvų pinigų 2003 rubl. Arklių pavogė 35.

Ką žmonės skaito Kauno gubernijoj?

Pagal pašto atskaitą: 1898 m. i Kauno guberniją atėjo 10571 egzempliorių visokių laikraščių, 1898 m. jau 14345 egz. 1901 m. — 16868 egz. 1092 m. — 17860. Taigi skaitlius laikraščių abonentų per 10 metų pasidaugino ant 70%. Iš maskoliskų laikraščių daugiausiai skaitytojų turi „Birzevia Wedomosti“. 1898 m. jos Kauno gubernijoj turėjo 1787 abonentus; 1901 m. — 2777; 1902 m. — abonentų skaitlius sumažėjo iki 2103. Sanvaitinis laikraštis „Niva“ 1898 m. turėjo 364 abonentus, 1898 m. jau 1114, 1902 m. nupulė iki 784. Labiausiai sumažėjo skaitlius abonentų fanatiškiausio maskolisko laikraščio „Svet“, kurio 1900 m. buvo 1062 abonentai, 1901 m. — 620, 1902 m. 538. „Novoje Vremia“ per visą dešimtmetį palaikė savo abonentus, kurių yra apie 200. Iš Lenkiškų laikraščių daugiausiai abonentų turi „Gazeta Swiętcezna“, kuri turėjo 1902 m. 470 abonentų; „Kraj“ 369; skaitlius abonentų lenkiškų laikraščių, nors palengva, bet nuolatai didinasi. Iš latviškų laikraščių labiausiai išsiplatino „Latwiesu Avizis“ ir „Tevis“. Apie skaitlių abonentų liutuviskų laikraščių žinių nėra. 1898 m. metuose laikraščių abonentų buvo: miestuose 7476, po kaimus ir dvarus 6869; 1901 m. — miestuose 8327, kaimuose 8545; 1902 m. — miestuose 8193, kaimuose 9667. Ateinanti laikraščiai šiteip skirstosi: 67% maskoliskų, 24% lenkiškų, 3% žydiškų ir 5% vokiškų ir latviškų.

Bažnyčios Lietuvoj.

Vilniaus gubernijoj stačiatikiškų parapijinių cerkvų yra 169, ne parapijinių 209, klioštorių: 4 vyriški ir 2 moteriški su 163 zokoninkais ir zokonikėmis. Katalikiškų bažnyčių yra 369, liuteroniškų 4, kalvyniska 1, mahometoniskas mečetas 1, karaimiskos sinagogos 2, žydiškos sinagogos 328.

Kauno gubernijoj: stačiatikiškų cerkvų yra 46, parapijinių 33, vyriški klioštoriai 24 su 48 zokoninkais, liuteroniškų kirkės 32, kalvyniškų 7, mečetas 1, katalikiškų bažnyčių 619, žydiškų sinagogų 394.

Grodno gubernijoj: stačiatikiškų cerkvų yra 439, parapijinių 324, vyriški klioštoriai 3, moteriškas 1 su 130 zokoninkų ir zokoninkėmis. Katalikiškų bažnyčių yra 94, liuteroniškų 15, kalvyniškų 3, žydiškų 382.

Minsko gubernijoj: stačiatikiškų cerkvų yra 862, parapijinių 543, vyriški klioštoriai 4, moteriškas 1 su 150 zokoninkų ir zokoninkėmis. Katalikiškų bažnyčių 205, liuteroniškų 6, kalvyniškų 5, žydiškų sinagogų 460.

Iš Prūsų Lietuvos.

Prūsų Lietuvoj, nors žmonės ne teip valdžių prispa-

sti kaip Maskolijoj, bet jų tautiška dvasia miega. Rodosi vienog ir čia iš palengvo lietuviai pradeda atbusti, ir vietiniai laikraščiai, nors ne drąsiai, pradeda viengendius budinti, aiškinti jiems pareigas. Antai išeinanti Tilžėje „Nauja Lietuviška Ceitunga“, sako: „svarbiausia mūsų šįdieniška pareiga yra: visa širdžia garbinti kas liutuviska; o jeigu kas paniekinimo verta, tai dešimti kartų apsisvarstykite, kol paniekiniste. Ypačiai garbėj reikia laikyti liutuviską kalbą.

Perieituose metuose maskoliskosios pusės liutuvius Gučkaitis iš Tauragės ir Nedis, tarp Ragainės ir Pilkalnio užpuolė ant darbininko Danuševskio. Užtai sudas abu du užpuoliku nusudijo ant 6 metų kalėjimo.

Kaime Bružuose rado užmuštą našlę Zydaitę. Kaip, po nužiūrėtas užmušėjas liko si sumtas jos locnas sunus Jurgis.

14 d. vasario Tilžėje, Šovėjų Butė, atsiuvo liutuviska šventė, kurioje dalyvavo daug liutuvų. Vietinė dainorių draugystė dainavo liutuviskas dainas.

Nutarta Tilžėje statyti naują liuteronišką bažnyčią. Lietuviai reikalauja, kad prie jos būtų liutuvias pastorius, kadangi prie naujos parapijinės bažnyčios ir aplinkiniai kaimai.

Tilžėje yra dabar 32 daktarai ir 13 apygavė. Nepaisant ant tokio pragrėjai škaitliaus, visoki pragrėjai iš gydymo dar ger traukia pelną: antai garsus stebuklingas gydytojas Schroetter per santarvę turėdavo po 4000 ir daugiau ligonių, kuriems, žinoma, jų ligose nepagelbėjo. Prūsų Lietuvos Konservatyvų Drtė pradėjo agituoti ant prikalbinėjimo liutuvų protestuoti prieš užimanyją valdžių, kurios stengiasi uždrausti visokius susirinkimus, ant kurių kas norėtų vartoti kitokią negu vokišką kalbą.

Netoli Drongovskio, bėganties į Ragainę traukis užbėgo ant skersai važiuojančio vežimo ir jį sudaužė.

Mažuose Tauerlaukiuose, netoli Klaipėdos, vagiliai pavogė vienam ukininkui du arklius. Rado juos netoli Klaipėdos ant pievos jau pabalnotus, matyt, vagiliai norėjo su jais dūmti i Maskoliją.

Maskoliskias kontrabandnes ties Bajorais buvo sudėjęs su rubežiaus sargu, kuris už pinigus sutiko kontrabandnę perleisti. Tuom tarpu, jam einant, iš kordono atėjo vyresnysis ir pradėjo gaudyti, bet nusigandęs šuvis arklys, parpuolė ir teip sunkiai sumankė caro tarną, kad jį reikėjo gabenti į ligonbutį. Ant suvių iš kordono atbėgo daugiau raitų sargų ir kontrabandnę teip sumušė, kad ir tą reikėjo gabenti į ligonbutį.

Prūsų Lietuvoj prezidento likosi išduotas padavadyjimas, kad miestuose karčemos būtų uždarytos ne vėliau kaip 11 val. vak. Iki 11 val. ant pasigėrimo yra pakabinai laiko.

Iš Londono.

„Priešais vėją nepapusi“ — sakydavo Kazimieras Zemalauckas, išgirdęs jaunus vyrukus besiginčijant apie nedorus didžturčių pasielgimus su darbininkais. Ir jis turėjo teisybę: nežinuri ant

viso jo pasistengimo atsilaikyti prieš policiją. Kliūbas jo, kurį jis pernai paveržė nuo Silvertown'o liutuvų, tapo policijos sūdo uždarytas. Tas atsitiko vasario 1 dieną. Mat, pernai prieš adventus, parengė įsiai, žinoma ant savo naudos, balių. Parsitraukė iki valiai degtinės ir alaus ir Praną Vaitkevičių su savo kapelija. Žmonės šoko, gėrė ir linkėminos pakol nepasigėrė. Bet kada jau vargšų akis aptemo ir viens kito nebepažinojo, pradėjo vaidytis ir peštis. Kadangi nenoramos net perdag jau buvo įtūžę, tai Zemalauckas pareikviete, numalšinimui jų, policijantis, kurie, žinoma, karštuoliūs išėjo iš Kliubo. Tuo vienog rupestingumas policijos neužišbaigė: radę kelis ant gatvės besivaidijant, suareštavo ir nugalėtoji lakopai, paskui, žinoma, į sudą, kur turėjo užsimokėti už nakvynę. Ir užmokėsiu policija nepasiganėdino, o nusprendė dabot Kliubą, kad persitinkrini, kas jame dedasi. Viršininkas policijos Fowl pastatė sargybą: kelis detektyvus, kurie turėjo sukaityti, kiek žmonių įeina ir kiek kokiame padėjime — išleina. Persitinkrė, jog girtuviai reikalauja, kad prie jos būtų liutuvias pastorius, kadangi prie naujos parapijinės bažnyčios ir aplinkiniai kaimai.

Tilžėje yra dabar 32 daktarai ir 13 apygavė. Nepaisant ant tokio pragrėjai škaitliaus, visoki pragrėjai iš gydymo dar ger traukia pelną: antai garsus stebuklingas gydytojas Schroetter per santarvę turėdavo po 4000 ir daugiau ligonių, kuriems, žinoma, jų ligose nepagelbėjo. Prūsų Lietuvos Konservatyvų Drtė pradėjo agituoti ant prikalbinėjimo liutuvų protestuoti prieš užimanyją valdžių, kurios stengiasi uždrausti visokius susirinkimus, ant kurių kas norėtų vartoti kitokią negu vokišką kalbą.

Netoli Drongovskio, bėganties į Ragainę traukis užbėgo ant skersai važiuojančio vežimo ir jį sudaužė. Mažuose Tauerlaukiuose, netoli Klaipėdos, vagiliai pavogė vienam ukininkui du arklius. Rado juos netoli Klaipėdos ant pievos jau pabalnotus, matyt, vagiliai norėjo su jais dūmti i Maskoliją. Maskoliskias kontrabandnes ties Bajorais buvo sudėjęs su rubežiaus sargu, kuris už pinigus sutiko kontrabandnę perleisti. Tuom tarpu, jam einant, iš kordono atėjo vyresnysis ir pradėjo gaudyti, bet nusigandęs šuvis arklys, parpuolė ir teip sunkiai sumankė caro tarną, kad jį reikėjo gabenti į ligonbutį. Ant suvių iš kordono atbėgo daugiau raitų sargų ir kontrabandnę teip sumušė, kad ir tą reikėjo gabenti į ligonbutį. Prūsų Lietuvoj prezidento likosi išduotas padavadyjimas, kad miestuose karčemos būtų uždarytos ne vėliau kaip 11 val. vak. Iki 11 val. ant pasigėrimo yra pakabinai laiko.

„Priešais vėją nepapusi“ — sakydavo Kazimieras Zemalauckas, išgirdęs jaunus vyrukus besiginčijant apie nedorus didžturčių pasielgimus su darbininkais. Ir jis turėjo teisybę: nežinuri ant

viso jo pasistengimo atsilaikyti prieš policiją. Kliūbas jo, kurį jis pernai paveržė nuo Silvertown'o liutuvų, tapo policijos sūdo uždarytas. Tas atsitiko vasario 1 dieną. Mat, pernai prieš adventus, parengė įsiai, žinoma ant savo naudos, balių. Parsitraukė iki valiai degtinės ir alaus ir Praną Vaitkevičių su savo kapelija. Žmonės šoko, gėrė ir linkėminos pakol nepasigėrė. Bet kada jau vargšų akis aptemo ir viens kito nebepažinojo, pradėjo vaidytis ir peštis. Kadangi nenoramos net perdag jau buvo įtūžę, tai Zemalauckas pareikviete, numalšinimui jų, policijantis, kurie, žinoma, karštuoliūs išėjo iš Kliubo. Tuo vienog rupestingumas policijos neužišbaigė: radę kelis ant gatvės besivaidijant, suareštavo ir nugalėtoji lakopai, paskui, žinoma, į sudą, kur turėjo užsimokėti už nakvynę. Ir užmokėsiu policija nepasiganėdino, o nusprendė dabot Kliubą, kad persitinkrini, kas jame dedasi. Viršininkas policijos Fowl pastatė sargybą: kelis detektyvus, kurie turėjo sukaityti, kiek žmonių įeina ir kiek kokiame padėjime — išleina. Persitinkrė, jog girtuviai reikalauja, kad prie jos būtų liutuvias pastorius, kadangi prie naujos parapijinės bažnyčios ir aplinkiniai kaimai.

Tilžėje yra dabar 32 daktarai ir 13 apygavė. Nepaisant ant tokio pragrėjai škaitliaus, visoki pragrėjai iš gydymo dar ger traukia pelną: antai garsus stebuklingas gydytojas Schroetter per santarvę turėdavo po 4000 ir daugiau ligonių, kuriems, žinoma, jų ligose nepagelbėjo. Prūsų Lietuvos Konservatyvų Drtė pradėjo agituoti ant prikalbinėjimo liutuvų protestuoti prieš užimanyją valdžių, kurios stengiasi uždrausti visokius susirinkimus, ant kurių kas norėtų vartoti kitokią negu vokišką kalbą.

Netoli Drongovskio, bėganties į Ragainę traukis užbėgo ant skersai važiuojančio vežimo ir jį sudaužė. Mažuose Tauerlaukiuose, netoli Klaipėdos, vagiliai pavogė vienam ukininkui du arklius. Rado juos netoli Klaipėdos ant pievos jau pabalnotus, matyt, vagiliai norėjo su jais dūmti i Maskoliją.

Maskoliskias kontrabandnes ties Bajorais buvo sudėjęs su rubežiaus sargu, kuris už pinigus sutiko kontrabandnę perleisti. Tuom tarpu, jam einant, iš kordono atėjo vyresnysis ir pradėjo gaudyti, bet nusigandęs šuvis arklys, parpuolė ir teip sunkiai sumankė caro tarną, kad jį reikėjo gabenti į ligonbutį. Ant suvių iš kordono atbėgo daugiau raitų sargų ir kontrabandnę teip sumušė, kad ir tą reikėjo gabenti į ligonbutį. Prūsų Lietuvoj prezidento likosi išduotas padavadyjimas, kad miestuose karčemos būtų uždarytos ne vėliau kaip 11 val. vak. Iki 11 val. ant pasigėrimo yra pakabinai laiko.

„Priešais vėją nepapusi“ — sakydavo Kazimieras Zemalauckas, išgirdęs jaunus vyrukus besiginčijant apie nedorus didžturčių pasielgimus su darbininkais. Ir jis turėjo teisybę: nežinuri ant

viso jo pasistengimo atsilaikyti prieš policiją. Kliūbas jo, kurį jis pernai paveržė nuo Silvertown'o liutuvų, tapo policijos sūdo uždarytas. Tas atsitiko vasario 1 dieną. Mat, pernai prieš adventus, parengė įsiai, žinoma ant savo naudos, balių. Parsitraukė iki valiai degtinės ir alaus ir Praną Vaitkevičių su savo kapelija. Žmonės šoko, gėrė ir linkėminos pakol nepasigėrė. Bet kada jau vargšų akis aptemo ir viens kito nebepažinojo, pradėjo vaidytis ir peštis. Kadangi nenoramos net perdag jau buvo įtūžę, tai Zemalauckas pareikviete, numalšinimui jų, policijantis, kurie, žinoma, karštuoliūs išėjo iš Kliubo. Tuo vienog rupestingumas policijos neužišbaigė: radę kelis ant gatvės besivaidijant, suareštavo ir nugalėtoji lakopai, paskui, žinoma, į sudą, kur turėjo užsimokėti už nakvynę. Ir užmokėsiu policija nepasiganėdino, o nusprendė dabot Kliubą, kad persitinkrini, kas jame dedasi. Viršininkas policijos Fowl pastatė sargybą: kelis detektyvus, kurie turėjo sukaityti, kiek žmonių įeina ir kiek kokiame padėjime — išleina. Persitinkrė, jog girtuviai reikalauja, kad prie jos būtų liutuvias pastorius, kadangi prie naujos parapijinės bažnyčios ir aplinkiniai kaimai.

gystei iširus, mėnesiniai mokėčiai nebus sąnariams gražinami, nes tie pinigai turi būti sunaudojami ant reikalų draugystės ir 2) draugystei iširus — likusieji kasoje pinigai turi būti pavesti tam tikrai organizacijai, kurios mieri yra — šelpimas tautiškų mūsų reikalų. Menką vieną išpūdį ant Grybo padarė tas paaiškinimas, nes jisai neperstojo siūtos. Paskui p. Pilenas pakilo ir paklausė Grybo, ką jisai mįslia apie „Šviesos Draugystę“, kurios buvo finansų sekretorium? — „As'nieko nežinau! — atsakė Grybas.

Kad atnaujinti jo apmėtinį, p. Pilenas užklauso jo, ar jisai dar pamena pravedę tulo p. Pranciškiaus žemėlį? — O tai kas! — užklauso Grybas.

— Toks tai yra dalykas; p. Žemaitis, iškeliaudamas į Ameriką, atnešė čia į Draugystę visas „Šviesos Draugystės“ knygas ir kvitais įduodamas man jasias, pasakė, kad jisai, nors ir kasierius, bet Draugystės pinigų neturi, nes tie pinigai randasi pas sekandis ypatas: pas p. Grybą apie 30 šilingų, pas buvusį sekretorių p. Bruzevičią, dabar Amerikoje, 17 šil. ir pas p. L. Topilaitį apie 27 šil., kuriuos jie nuo vieno baltius pasivaino. Tokiu būdu pasidaro 74 šil., kurie turėtų rasti draugystės kasoje, o ne privatiskose rankose, nes tie pinigai buvo mokami ne ant to, kad kas juos sau į kišenį išidėtų, bet dėlto, kad jie būtų apverstai ant to, ant ko jie buvo paskirti — ant apvietimo reikalų.

Grybas ant to neatsakė nieko. (Apie šitą reikalą bus svarstyta ant ateinančio susirinkimo Koop. Dr. „Lietuvos“ nes „Šviesos Draugystė“ dar 1902 m. susilijo su pirmąja). Dar pasivaidyjęs gerokai tai su vienu-tai su kitu namon.

Susirinkimą nedėliojo, o vasario jau ne Grybas, bet kiti kiti užtručiai atsilankė, idant užkurti susirinkimams. Tarp tų kitų buvo tokie: V. Žemaitis, K. Tumosa ir K. Margevičia. Pirmąsias Margevičia pradėjo reikalauti savo įmokėtą 1900 m. mėnesinių, kurių, pagal knygas, net 2 šil. buvo įmokėti. Paskui Žemaitis ir Tumosa to paties reikalavo, bet nieko negavo.

Keistas yra dalykas, kad tie, kurie seniaus prie draugystės prigulę ir darbovisi, kad ji tarptų, dabar gi, jei atbudus po ilgo laiko snudravimo, nes nuo vasario pareito meto ji miegojo, priešiasios jos atgimimui. Dar keisčiausia išrodo tas faktas, kad visi jos priešiniai prigluli prie parapio ir yra josios Komiteto. Ar gi tai būtų galimas daiktas, kad ir dabartinis seka kun. Slamo paveiklį!

Kaip ten nebūtų, mes tvirtai nusprendėme laikytis vienybės ir vartoti savo pradėtą darbą pirmyn!

Koop. Draugystės kapitalas pereina 13 svarų sterlingų.

Sąnarys.

Priderėtų naudotiesi.

Maskolijos randas netikęs, kaip gali, taip spaudžia ypač ne maskolijos kilmės žmones, siaurina jų tiesas, persikloja ir išnaudoja. Prieš kiekvieną vieną karę ir laike karės jis daug švelnesnis, kadangi tas, syki kariškos pajėgos užimtos kare, tai randas bijos pasikelti jo skriaudžiamą sandaros laike. Ko prispausti gaivalai nuo carpalaičio ne gali išmesti sandaros laike, ta kartais pasiseka išpausti laike karių Maskolijos su kokių galingesniu priešu.

Laikė karių randas ant syk pasidaro daug švelnesnis, nuolankesnis, persekiojimai užkūly lyg apseitoja.

Nors Maskolijoj laisvė rasto ne pripažinta, laisvėnė rasti persekiojami, bet antai laikė Sebastopolinėse karės net Lenkijoj omaros per tų laikų beveik ne buvo. Ir laike persekiojime karės su Turkija laikė laikė galėjo rasti daug dalykų, bet dabar,

Isz Amerikos.

Keliauja in Maskolija.

ANSONIA, CON. Kaip garsina laikraščiai, iš šito miesto keliauja 26 maskoliki pavaldiniai į Maskoliją su mieriu pastatyti į kariūnė ir traukti prieš japonietis.

Tikra kviatyste.

CLARANDON, ARK. Laikraščiai primena, kad čiančiosios gyventojai su dinamitu išgriovė pačto triobą ir tai tik todėl, kad priešais baltveidių norus, ant pačto užvežtoji likosi paskirtas negras. Tokio nekenkimo kitokios kilmės žmonių, turbūt, ne Maskolijoj nerastume.

Vietoj Hannos.

COLUMBUS, OH. Vietoj pasimirio senatoriaus Hannos liko vienbalsiai išrinktas Charles Dick, teisingi republikonas.

Slovakai renka aukas maskolilams.

New York. Čia gyvenanti slovakai atlaikė susirinkimą ir nutarė surinkti Amerikoje 200000 dol. ir pinigų nusiųsti Maskolijos randaui ant karės su nekrikščioniška Japonija; susirinkę, kaip mokojo, peikė simpatizuojančius su Japonija. Matyt slovakai Maskolijos nepažįsta ir nežino, kad krikščioniška Maskolija namie bauriau persekioja visus nemaskolius negu stabmeldžius Japoniją.

5 vaikiniai nusinaudino.

STELLWELL, IND. TER. Šitame mieste penki jauni vaikinai pasimirio nuo gėrymų limonų ekstrakto, o daug yra dar pavojingai sergančių.

Reikalauja pakelti algų.

WASHINGTON, D. C. Senatorius Gallinger reikalauja pakelti algų: prezidento iki 75000 dol., nieko neveikiančio vice prezidento iki 15000 dol., kongreso kalbėtojus iki 12000 dol., senatorių ir kongreso sanarių iki 8000 dol. ant metų. Politikieriai mat apie savo reikalus gana rupinasi.

Nusinaudino nuo spirito.

NEW LONDON, CON. Keturi karieviai Suvenijų Valstijų artillerijos Terry Forte pasimirio, o du dar sunkiai serga nuo spirito ištraukto iš medžių, kurį jie gėrė. Spiritą jie gavo nuo vieno bardskucio, kuris persergėjo kareivius, jog yra nuodingas, bet jie nenorėjo tikėti. Bardskucius liko suareštuotas.

Szalciajai ir sniego darganos.

SUPERIOR, WIS. 2 d. kovo šito aplinkinės sūtaus sniego darganos. Šaltis buvo 6° žemiau zero. Sudai ir mokyklos buvo uždaryti. Sniego darganos sūtaus visam šiauriam Wisconsin. Vėjas putė su greitumu 50 mylių į valandą. Vėtrois ir sniego darganos sūtaus teisingi šiauriniai Michigan, Minnesota ir Nebraska. Ilgai mat šmet laikosi žiema ir šaliai Amerikoje; Europoj yra daug silčiau. Antai Vokietijoj gandrų parlėkė 14 d. vasario.

Ar New York amerikono miestai?

Pagal atskaitą New Yorko valdžią, šitame didžiausiam Amerikos mieste gyvena vos nevos 500 tūk. amerikono šeimynos, kitai visi gyventojai yra ateiviai iš visokių kraštų: vokiečių yra daugiausiai, nes 98500 šeimynų, airių 86101, maskolijų ir maskolikių 87884, italijonų 20623, austrių 26320, anglijonų 13884, lenkų 6876 šeimynos.

Tvnanai Pensilvanioje.

PITTSBURG, PA. Nuo tirpstančių sniegų visos upės pasikėlė. Upėj Susquehanna vanduo kyla po vieną pėdą į valandą. Visos žemėsinės dalys miesto Clearfield vandens apsemtos. Tvnanai užgimė teisingi šite Ohio, bet jie dar iki šiol bent nelaimi nepagimdė.

Dinamitas ir politika.

ATOKA, MO. Laikė distrikto konvencijos republikonų partijos, priešiniai partijos vadovų atsinešė į miestą 300 svarų dinamito ir daugely vietų pagimdė eksplozijas. Ant konvencijos užgimė smarkios mutynės tarp partijos vadovų. Pėkasi mat už ešed prie tautos kaštais „žlaikomo lovio.

Japoniečiai keliauja in karę.

Ne tik iš Suvenijų Valstijų, bet ir iš kitų Amerikos kraštų japoniečiai keliauja į savo tėvynę ginti jos reikalus nuo besotčių maskolijų. Iš Californijos, aplinkinių Santa Clara, atakao į San Francisco 60 japoniečių. Čia sėda jie ant laivų ir keliauja į kariūnė, kad galėtų dalyvauti karę su Maskolija. Pergalėi taip mylinčius savo tėvynę nelengva. Tuom tarpu antai Maskolijos miestų gyventojai net su daktarų pagalba stenėjasi išsiskirti nuo tarnavimo kariūnė; jie nenori lieti kraują už caro tarnų užsimynimus.

Pigiai parduoda pačią ir vaikus.

NORFOLK, VA. Gyvenantis Curritack pavietį John Outlaw, už du tinklu parduoda savo pačią ir dvejų metų vaikų. Nė padavė pačią, nė ją pirks, nė patį joje prekystoje nieko, ypatisko ne matė, visi ant padarytos sutarties sutiko. Išliko vienog valdžios ir sutarti išardė.

Mokinėjios ne valia gerti.

Viginėjios legislaturai paduotas ant užtvirtinimo bilius, pagal kurį mokyklų mokinėjios uždrausta gerti ir pardavinėti visokius svaginiančius gėrymus; jie gali tuos gėrymus gerti tik ant daktaro priekymo laike ligos.

Sapnas išsypildė.

UNION CITY, IND. Gyvenantis čia 50 metų Jukubas Harton sapnavo, kad važiuojant jam, pasibaigė deklai, jis išpuolė iš vežio ir užsimušė. Pabudęs, pradėjo pasakoti apie sapną ir bepasakodamas išliko staiga pasimirė.

Lynezas nekaltas.

Pora metų atgal Pietinėj Carolinėj baltveidių lynavo, trys užmušė, nužudėdami juos, bet užmušė baltveidę moteriškę; prie lynavimo dalyvavo ir anos moteriškos vyras. Dabar vienog jis, mirdamas, prisipažino, jog pats užmušė savo pačią, o lynečot negrai buvo nekalti.

Plaucian uždegimai.

NEW YORK. New Yorko ir Brooklynje daug žmonių serga plauciu uždegimais. Šiandien mieste ir influenza arba gripa. Viename tik Bellevue ligonbuty yra 800 ligonių turinčių plauciu uždegimą.

Badas tarp indijonų.

ST. PAUL, MIN. Tarp indijonų Minnesotoj didelis vargas, kankina juos badas ir ligos, ypač raulpės. Isle de Cross 60 indijonų pasimirio nuo raulpių. Dėl bado indijonai apleidžia apgyventas vietas, nešdinais kitur ir platina raulpės apskričiuose, kur jų dar nebuvo.

ST. PAUL, MIN. Badas tarp Chippewa indijonų taip didelis, kad tarp jų pasitaiko net žmogėdystė: vienas indijonas papiovė savo pačią ir dukterį ir jų mėsą maitino. Randui priderėtų šulėti badojūčius, bet tankiai rando ant sulėpimo paskirti pinigai nuskausta dalinančių pašalpų politikierių kiseniuose.

Netalinos ant geležinkelio.

PRINCETON, KY. Netoli nuo čia susumušė du traukiai. Prie vieno trukio vedėjas likosi užmuštas, o konduktorius ir pekuryrs mirtinai sužeisti.

ROULEAUS, W. VA. Netoli nuo čia išboko iš rėlių traukis.

Prie vieno ypatu likosi užmušta, o viena mirtinai sužeista.

CLEVELAND, OHIO. Netoli Iron-

dale, ant Cleveland ir Pittsburg geležinkelio, susumušė du traukiai. Prie to 8 ypatos likosi užmuštos, o keturios sunkiai sužeistos.

MARCHFIELD, WIS. Ant Wisconsin Central geležinkelio susumušė du traukiai.

Prie to du traukio tarnai, likosi užmušti, o du trauko sunkiai sužeisti. Abiejų traukų lokomotyvai išbėrėjo.

JEFFERSON CITY, MO. Ant Missouri Pacific geležinkelio, tunelyje netoli Mareau tilto, susumušė du traukiai.

Prie to keturi geležinkelio tarnai likosi užmušti.

Gaisrai.

CHIEN, WIS. Hotely Sherman House sūtaus čia gaisras. Prie to prazuvo motina ir jos duklė. Pravarė sudegusių moterų nežinomos.

LONG ISLAND, CITY. Sudėję čia Šv. Patriko katalikiška bažnyčia ir klebonija.

Sudėję prabėdė čia Ernest ir dvi jo tarnaitės; assistentas kun. Kearney ir Hemingam pavojingai apdegė.

OSWEGO, N. Y. Sudėję čia General office New York Central geležinkelio. Blėdį gaisro padarytų skaito ant 100000 dol.

ELMYRE, N. Y. Sudėję čia Lyceum teatras. Blėdį gaisro padarytų skaito ant 100000 dol.

BUCTOUHE, N. B. Sudėję čia namai našlės Savoe. Ugnie prazuvo trejetas jos vaikų, o ketvirtasis mirtinai apsikulė. Motinai pasisekė išsigelbėti.

Dega prairijos.

KEARNEY, NEBR. Šitose aplinkinėse dega prairijos; smarkus vėjas neša ugnį su greitumu 50 mylių į valandą, taigi su greitumu geležinkelio traukių. Ugnis išaikiavo naują diktai farmą, išaikiavo javų krautaves Union Pacific geležinkelio.

LAWTON, OH. Prairijų gaisrai, koki sūdačia Kiowa ir Comanche pavičiuose, išaikiavo daug farmų, 1000 ypatų neteko pastogės. Blėdį tų gaisrų padarytų skaito jau ant 200000 dol.

Alabamoje, laike prairijų gaisro sudėję: Mayer, Dras Harrison ir nežinomos pravarės jaunas vyras.

Explozijos.

WILLIAMSBURG, PA. Lentų piovinčiose C. L. Browno atsitiko garinio katilo eksplozija, kurios trys darbininkai likosi užmušti.

NEW YORK. Prie naujai statomo namų čia atsitiko garinio katilo eksplozija, kurios 5 darbininkai likosi ant vietos užmušti, o 25 sunkiai sužeisti ir visa statoma trioba tapo sugriauta.

LATROBE, PA. Išlėkė ir padanę dinamito krautaves Karbaug.

Explozijos 7 ypatos likosi užmuštos, o 75 ypatos sužeistos. Miestely Bradenville visi langai nuo eksplozijos išbėrėjo.

Isz darbo lanko.

INDIANAPOLIS, IND. Atsibuvo čia susirinkimas anglių kastyčių savininkų ir viršininkų darbininkų organizacijų ant pralinimo nesutikimų, kad padaryti vienog nepasisekė: darbininkai reikalauja tų pačių algų, kokios buvo iki šiol; kastyčių gi savininkai nori algas nu mažinti ant 15%.

INDIANAPOLIS, IND. Angliakastyčių organizacijos viršininkai susitaukė su kastyčių savininkais, todėl pavojus štraiko likosi pralinimo.

Čia laiko visokių mitingų, iš ko turi naudą ir nereikalauja cėpus ant tokių dalykų mokėti švėtimams.

Tos draugystės supratu, kad lietuviams reikia tautiškų kapinių; padarė keliatų balių ir pikniką ir šiądien jau turi pinigų ant pirkimo kapinių; trumpame laike tikisi pirkti vietą.

Čia lietuviai dalinasi į du skyrius: vien driba fabrikuose; didesnė pusė driba prie kriaučių. Fabrikiniai nors geri lietuviai, bet nesilaiko vienybės, mažai skaito pamokančių knygų ir nadingų laikraščių, išsikirstę po visą miestą. Kriaučiai yra iškintiniai ir labiau apsišvietę, lakosi vienybėje, gyvena sutikime ir turi savo

kastyne Deckers Creek Co. ir reikalaujantį darbo gali jį čia gauti. Prie koks pečių ir kastyne šitos kompanijos darbai buvo sustoję dėl atlikimo visokių paretisų penkis savaitės atgal; dabar darbai čia vėl prasideda.

ST. LOUIS, MO. Suštraikavo 1000 darbininkų dirbančių prie rengimo parodos, kadangi mat numatoma jiems algas: per žiemą jiems mokojo po 25 c. už darbo valandą, dabar gi įvedė vasarines algas, taigi po 20 c. už darbo valandą.

KANSAS CITY, MO. 800 vėžėjų pakėlė štraiką. Jie reikalauja didesnių algų, aprubežavimo darbo laiko iki 10½ val. ir kad ant toliau būtų priimami tik prigluti unij. Vietoj suštraikavusių, vėžėjų savininkai priėmė scabsus.

PITTSBURG, PA. Kastybės Monongahela upės aplinkinėse busi sutojusios po paskutinių tvanų ir per tai 1500 darbininkų atsirado be darbo.

Dabar, išsėmus vandenį, darbai kastybėse vėl prasideda.

LYNDORF, PA. Čiančiosios Standard Steel Co. dirbtuvės liko uždarytos ant vieno mėnesio.

Per tai 3000 darbininkų atsirado be darbo. Dėl kokių priežasčių dirbtuvės uždarė, nežinia.

SHEBOYGAN, WIS. Darbai gerai eina, bet iš kitur pribuvusianų sunku darbą gauti.

Yra čia daug darbininkų be darbo, kadangi jų daug pravižavo iš kitur.

MAHANOV CITY, PA. Tvanai pasiekė čiančiosias kastybes. Muilai iš kastybių likosi pralinati; mašinoms neįstengia vandens iš olų išsemti.

CHICAGO, ILL. Organizuoti šilų tēpliojai nutarė štraikuoti, kadangi darbdaviai ne nori ant toliau mokėti po 4 dol. už dienos darbą.

CHICAGO, ILL. Chicagoj štraikuoją vaikai išnešiojanti telegramus.

Carriage and Wagon Workers, išštraikavę čiel mėnesį, sušgrijo prie darbo ant senų išlygų.

KANSAS CITY, MO. Standard Oil Co. čia pastatys didesles kerosin rafinerijas, kuriose ras darbo 1700 darbininkų.

SCOTFIELD, UTAH. Darbai eina čia prastai; kadangi nuo seniai traukiasi štraikai; kastybės dirba su scabsais.

SEATTLE, WASH. Darbai šilose aplinkinėse čia negeriausiai; iš kitur atkaskiam darbą sunku čia gauti.

WHITTING, IND. Darbai šiuom kartu eina čia prastai, bet ant pavasario be abejonės pasigeris.

SHAMOKIN, PA. Dalis andentų anglių kastybių likosi vandens užlietų ir per tai jose pasilovė darbai.

EDNA, PA. Darbai eina čia pusėtina, darbininkai dirba kiekvieną dieną.

STOCKDALE, PA. Darbai eina čia prastai, nežinia kada pasigeris.

Isz Lietuvosdirų.

Isz Baltimorės, Md.

Lietuviai čia apsigyvenę beveik nuo 25 metų; yra jų dabar apie 1000 šeimynų ir pusė tiek pavienių. Pirmieji buvo vienos luomos, vienokio apvietimo, todėl, laikydami kruvoje, sutvėrė lietuvišką parapiją po vardu Šv. Jono Krikšt., nusipirkė bažnyčią. Prakilnesnieji pamatė, kad jų dyasiški vadovai juos skriaudžia, viską paėmė ir savo rankas, ir dergia visokiais būdais; tie atsiskyrė ir niekur nepriklausė per ilgą laiką. Pereitą metų ir tie atsiskyrę užsimanė turėti savo parapiją, kunigą ir bažnyčią; tokiu būdu sutvėrė parapiją po vardu V. Šventų, neprigulminga. Išrinktas tam tikras komitetas pradėjo rinkti aukas ir pirkto tinkamą bažnyčią ir gavome kunigą; bet viena po kitam reikėjo atstatyti. Parapija paio ir tas namas but patekęs svetimačiams. Pasidalino parapiją, pasidalino ir draugystės: viena liko prie senosios, o antra prisidėjo prie naujosios. Parapija parapijai, draugystės nupirko bažnyčios namą, tą namą pavadinome „Lietuviška Tautiška Sala“.

Čia laiko visokių mitingų, iš ko turi naudą ir nereikalauja cėpus ant tokių dalykų mokėti švėtimams. Tos draugystės supratu, kad lietuviams reikia tautiškų kapinių; padarė keliatų balių ir pikniką ir šiądien jau turi pinigų ant pirkimo kapinių; trumpame laike tikisi pirkti vietą.

Čia lietuviai dalinasi į du skyrius: vien driba fabrikuose; didesnė pusė driba prie kriaučių. Fabrikiniai nors geri lietuviai, bet nesilaiko vienybės, mažai skaito pamokančių knygų ir nadingų laikraščių, išsikirstę po visą miestą. Kriaučiai yra iškintiniai ir labiau apsišvietę, lakosi vienybėje, gyvena sutikime ir turi savo

amato uniją. Baltimorės kriaučių unija turi suširvū 600 sanarių ir reikale vieni už kitus užstoja. Kas link tautiškų reikalų, mūsų lietuviai teisingi stovi ne žemiau negu kitur. Apart pagelbinių draugystių, turime keletą tautiškų, kaip tai: kuopą Tėv. Myl. Dr. ir, kurios priguli keletas dešimčių sanarių, kuopą Sus. Liet. Am. ir Jaunų Lietuvių Giesmininkų Dr.; tą draugystę nepersejanti sutvėrė mūsų garbingas viengentis Juozas Bindokas.

Tautiškų reikalų mes teipgi ne užmirštame: keletas mėnesių kriaučių unija paskyrė iš savo išdo 15 dol. ant kelionės delegatų į Nyderlandus, o dabar teisingi paskyrė 15 dol. ant tautiškų reikalų, kuriuos prisidėdami per „money order“ ir, taip padaliname: 5 dol. ant kankintinių, 5 dol. ant moksliečių, 2.50c. Tėv. Myl. Dr. ir 2.50c. Vistaliui. Teisybė, turime teisingi kelis tuizius lietuviškų salinių, kuriuos beveik vieni lietuviai ir užlaiko, prakišdami didesnę pusę savo uždario, bet, su laiku, tikimės, skaitlius girtukelių puse sumažės. Dabar rengiamės nepigulmingą bažnyčią perdirbti ant salės, kur galėsime šventomis dienomis pasiklausyti prakalbų, dainų, pasiklausti laikraščių; toliau, rasi, galėsime užsidėti ir knygas; tokiu būdu paprogių lankyti karčemas išnyks ir lietuviai stoties eiles lygiai su kitų tautų žmonėmis.

K. Mikulaukas.

Is Stoughton, Mas.

Prieš užgavėnes pas mus kalėdojo kun. Plaušinitis ir tulose vietose prie progos niekio šilupų ir jo raktus (nors Plaušinitis be abejonės ne tokių raktų ne išleido ir neišleis). Niekidamas raktus ir ypatas, kunigas sėja tarp lietuvių nesutikimus, vietoj meilės ir vienybės. Juk daugumas čiančių lietuvių net nežino, kas yra šilupas ir koki jo raktai; jie pradeda akiai neužkėti ne vien šilupo, bet visų netikintį spangai kad ir kvailiausiai kunigo kalbai, visų tų, kurie kunigams nesiduoda išnaudoti. Tie tuoj liekasi kunigėlių ir jų tarnų apkrickijimais visokiais kvailiais vadais. Tokiu būdu lietuviai išmoka neužkėti viens kito, kenki viens kitam.

Dabar tik mažas lietuvių skaitlis suprantą reiką vienybės, o be vienybės svarbesnis darbus negalima nuveikti ne tik ant tautos, bet ir ant savo labo. Antai ir Stoughton lietuviai pesirupina apie savo gerovę ir ateitį, jie miega, liuosą laiką praleidžia prie alaus bačkos arba degtinės buteluko, tikėdami, kad jiems laimė dangui ir ant žemės suteiks jų gerą dėjai — milijonieriai ir kunigai.

Dabar, darbas šiaip teip einant, vietoj stengiesi ko nors naudingo pasimokinti, daugumas liuosą laiką praleidžia ant gėrimo arba prie kazyų. Vienuose lietuvių apgyventuose namuose neseniai suarežavo 6 ypatas: vieni užsimokėjo po 5 dol., kiti 12 dol.; iš viso užmokėjo 50 dol. Tai tokius vaistus išduoda, vietoj mokytų, kuo, siundymai ir piudymai mūsų kunigėlių. Ar jo sauninė nesudreba, matant vaistus netikusios sekios, kokią sėja?

Kun. Plaušinitis gėdina žmonis, jog ant visados apieš Brocktoną. Yra daug tokių, kurie jo gailisi. Iš tikro vienog nėra ko gailėtis, kadangi tasai kunigelis nieko gero čiančiosiems lietuviams nepadarė.

Is Minersville, Pa.

Iš lietuviškų laikraščių matyt, kaip mūsų broliai duosnus, kaip deda jie aukas ant visokių tautiškų reikalų. Ant dėjimo aukų jieško progos: aukauja ant tautiškų reikalų laike vestuvių, krikštynų, varduvių ir kitokių progai atsitiks. Pas mus nebuvo bandyta daryti. Todėl mes žemiau pasirašiusios moterys, supradamos reikalą aukų ir jų svarbumą, užsimanome pereiti per lietuvių gyvenimus, rinkdamas aukas ant naudos mūsų moksliečių. Žmonės su noru aukavo, tik priminė, kad sudėtų aukas ne pasilaikytume teip, kaip Sheandoah muzikantai (nė priminė tik, kad tiems begėdžiams reikia jų begėdystę priminti prie kiekvienos progos). Skubinamės todėl surinktus pinigus persiųsti „Lietuvos“ redakcijai. Surinkome iš viso \$19.00. Iš tų pinigų ant naujos moksliečių „Aušros“ dr-tės fondas \$17.85 (10c atstriausia ant persiuntimo kaštų), 50c ant kankintinių, 50c ant kelionės delegatui ant darbininkų kongreso į Nyderlandus, Laisvamanių Susivienijimui 50c, Vistaliui 25c. (Aukavotų vardai ir jų aukos pagarsintos kitoj vietoj. Abela suna gautų pinigų pakvituota Nr. 10 „Lietuvos“. Rd.).

Minersville lietuvių ne atsiliekė buvo nuo kitų vietų mūsų brolių, tik su aukoms jie buvo lyg šiol užsėdę. Reikia mus pabusti ir griebties už darbą. Gal vyrai ne apsilie moterims ir surinks dar daugiau? Mes iš savo pusės išta-

riame širdingą ačiū visiems aukavotojams.

Aukų rinkėjos: A. Draugeliene, M. Tampuskienė.

Is Westvilles, III.

Čiančiosios lietuvių gyvena sutikime, jie bunda iš miego, pradeda suprasti savo pareigas ir reikalus lietuviystės; vis daugiau ir daugiau jų prisideda prie tautiškų darbų.</

Trumpa senobės Istorija.

Iš maskolizmo kalbos vertė D.

Pradėjo atvežti daugybę vergų iš Ištalo. Tai tankiausiai buvo ne grėkai, o svetintaučiai. Grėkas patekdavo nelaisvėn tikrai ypatingose nelaimingose atsitikimuose, pvz., per kares.

Vergus pardavinėjo ant prekyviečių. Pirklys apžiūrėdavo vergą, ir kokią daiktą. Sunkiam, prastam darbiui rinkdavo stiprius žmones, kuriuos atveždavo nuo Balkanų kalnų (iš Trakijos) ar pakraščiu Mėlinosios jūros (iš Skitijos). Toks vergas prekavo apie 80—100 rublių musų pinigais. Vergas, išmokytas amatu, buvo brangesnis, kaštavo 150 ir 200 rublių. Atėnuose, miestui pralobus, labai daug buvo vergų, daugiau pusės laisvųjų gyventojų.

Rašomieji įstatymai. Senobė už piktadarybę, ar skriaudą, nusikraustė, ar jo giminės, atkėsdavo. Už skriaudą atmonydavo naują skriaudą, ir ginčai — bei kraujo praliejimas galėjo be galo trauktis.

Dabar, miestų angštumoj, jau nebegalima buvo daugiau daleist saulais. Pramoninė gamė daug buvo svetimi, jie toli buvo nuo savo giminių, nebuvo kam jų užstot. Kerštai ir ginčai mieste kluvo mariai pirklystei. Perta miestuose uždrausta buvo savivalia. Seniau sudas mažai turėjo darbo: ten kreipėsi tik tiekiuose atsitikimuose, jeigu norėjo geruoju užbaigti ginčą. Dabar neužgandinties, arba nusikraustė, reikėjo sudan skusti. Sudas turėjo sudyt, jeigu atsitiko galvažudystė, ar jeigu du ginčai už žemę ar už tai, ar užmokėta skola ir tt. Sudžioms prisiedavo daug bylų nuspręst nuo ryto iki vakaro.

Bylos buvo visokios. Nuspręst joms reikėjo apgarsinti aiškias ir smulkias tiesas, reikėjo parodyti baidas ir striuopus už kaltes. Kitaip skustųsi ant pačių sudžių, už kas be maino nusprendimus, būk už sunkesnes kaltes pasikaria mazas baidas ir tt. Pvz., reikėjo dabar aiškiai parodyti, kaip nubasut už žmogžudystę, tyčia ar netyčia padaryti; senobė tokio skirtumo nedarydavo, o atkėsdavo vienodai už bentkokią galvažudystę. Šitokios tiesos sudžioms buvo užrašytos; jas vadino įstatymais ir laikė, pakabinę visų matomųjų vietoj, ant didžiausios turgavietės, ant medinių ar mūrinių stulpų, ant varinių lentų. Bentkas galėjo juos dabar perskaityti ir reikalaut teisingo sodo.

Sumišimai miestuose, apie 600 m. K. N. Pramoninė gamė miestuose buvusių vadų ir carų aiiniai, valdą žemę ir vergus, negalėjo pasilikti vieninteliais ponais ir valdytojais.

Tuli iš bajorų patys turėjo naudą iš jurininkystės, pirklystės ir pavirto į perkmainius. O svarbiausia tai, jog daug pirklių, perkmainių, gaspadorių kasyklų tapo turtingesniais už dvarponius. Darbas mieste, pavojus kelioms jūra lygino žmones visokios kilties. Iš vieno savo giminės senumo ne daug galėję pasinaudoti dideliame mieste. Žymus pirkliai ir perkmainiai nebūrėjo virš buto po ranka senobinių ponų. Jie norėjo dalyvaut miestiečių rodoj, kur iškili sėdėjo vieni bajorai; jie gėdė, kad vyriausybės karai ir sudžios rinktųsi iš jų tarpo.

Amatininkai, darbininkai po jais ėjo. — Ukinkinkai ir gi ant jų pasitiekė: mažesniai manė, kad atėmus valdžią nuo dvarponių, bus galima pasimti jų žemes ir pasidalyti; kiti, ką buvo ponams skolingi ir turėjo jiems atiduot daugumą savo jūrų, pasitiekė išsiluosuos nuo tokių pagalių.

Ant ulčių ir prekyviečių neužgandintieji šianšėsi ir rinkosi myniomis. Kartais pasidarydavo kruvinos mustynės. Kartais perkmainiai ir žmonės išvydavo senobinius ponus, ar išmūdavo juos ir jų turtus atimdavo. Kartais ponai gaudavo viršų, nubasdavo priekšinius arba irgi išvydavo juos, atimdavo turtus. Iširdę ponai viens kitam prisiegdavo: „prisiekiu bet amžinai priešgini žmonių ir kenkt jiems, kiek tik mauo galia išneša.“

Tarpininkai ir tirionys 600—500 m. K. N. Atsitikdavo, kad abi pusi, privaręsi nuo kovos, nebūrėdami daugiau kraujo liet, susitarėdavo susitaikinti. Tuomet iširinkdavo tarpininką ir stengdavosi surast žmogų, kuriuom abi pusi užsitikėdavo. Per sumišimus Atėnuose buvo išrinktas tarpininkas Solonas; jis buvo bajoro, bet užsiminėjo pirklyste. Nutarta buvo duoti jam laikinai visą valdžią ir klausyti jo nusprendimų.

Solonas perstatė palengvint padėją ukinkinų: tiems, kurie daug mokėjo mokesčių už skolas, dovanot skolas; išlūsnuot tuos, kurie vergysten pakliuvo už skolas ir visai uždraust už skolas imti į vergus. Apart to, Solonas perstatė turtingus perkmainius leist kartu su bajorais į miestiečių rodą ir vyresnybės vietas; nuspręsta buvo tam tikram laike saukt į sudėjimus visus laisvus gyventojus, turtingus ir neturtėlius, vyresnybei išrinkti.

Solonas labai didžiavosi, buk sutainius besipykstančius; dainoj, jo sudėtoj, jis sako, buk žmonės davę tiek galios, kiek reikėjo, neužmėgęs jų, bet ir nesujudinę juose pulykės.

Bet Solonas apsiriko, ir jo nusprendimai neužbaigė sumišimų Atėnuose. Bajorai nenorėjo dalytis valdžia su nebajoriškais perkmainiais. Ukinkinkai geidė padalinimo poniskų žemių. Pirkliai norėjo, kad jiems ant naudos būtų įsteigti juriniai susišėimai su visokiomis šalimis.

Solono giminietis, Peizistrates, pats kuo turtingiausias dvarponis, tapo apgėnėju žmonių be giminės, ypač gi ukinkinų. Žmonės, saugodami savo vadą nuo jūrsnių ant jo bajorų, paveldjo Peizistratui vaikščiot su 50 bargų su dalmomis. Bet Peizistrates norėjo jo žemę ir žmonių apgėnėju; jis turėjo vilti, su žemės pagalba, tapt viešpačiu Atėnų. Neilgai trukus, jis padagino savo būrį iki 800 vyrų, davė jiems durtuvus ir kardus ir apsigyveno akropolj. Peizistrates visus priverė savęs klausyti. Jis tapo Atėnų viešpačiu, — grėkiskai sakant, tirioniu.

Žmonės ir toliau tvirtai stėjo už savo

vadą. Peizistrates dar daugiau padėjo ukinkinkams. Jis spaudė bajorus, ir daugelis iš jų išvažiavo iš tėvynės: žemės jų pateko ukinkinkams. Jis paskyrė sudžias po kaimus, kad ukinkinkai pinigų neleistų ant keliuonės miestan. Daug gero Peizistrates padarė ir pirkliams. Jis iškariavo svarbų pirkliams kelią, kurs ėjo iš Egėiškos jūros Mėlinojon, per Dardanėlius. Jis susijungė su kitais tirionimis, kurie tuomet valdė po visokius Grėkijos miestus: jie susitarė pirklystęj padėti viens kitam.

Žmonių valdžia, apie 500 m. K. N. Išvartyti bajorai buvo iširdę prieš tirionis. Bet jie vienii-vieną budą sugrįžt tėvynėn turtėju: jie patys turėjo įgyti prilaikumą žmonių. Senobinė didžiama Alkmeonidų giminė pirmą pradėjo Atėnuose apie tai rupintis. Jiems tai padėjo, jog Peizistrato sūnus, mirus tėvui, perpuikiai apsiėjo, tartum už kariavęs šalį: liepė atiduoti visus ginklus, mieste laikydavo svetimus nusamdytus kareivius. Iš žmonių apgėnėju, tirionis pavirto į naują prispaudėją. Žmonės nebūrėjo to kentėti: pasisaukė talkon spartiečius ir išvijo tirionį.

Viens iš Alkmeonidų, Klistėnas, įkalbėjo atėniečiams daugiau nebikėti tokiems vadams: nutarta buvo kasmet susirinkti visiems ant suėjimo apsvaistymui, ar nēr mieste toki pavojoingo vyro, kurs rengiasi tapti tirioniu. Kiekvienas galėjo parasyt vardą žmogaus, kurs jam pavojingai išrodė; jeigu labai daug nurodydavo ant vieno, tas turėjo išsikelti iš miesto. Apart to, Klistėnas perstatė nedaryt skirtumo tarp bajorų ir paprastų žmonių, išreikant vyriausybę. Visi tebūn lygūs tarp savęs. Te visi svarbus klausimai sprendžiasi ant visuotino valstiečių suėjimo, kur visi vienai galį pasakyt savo nuomonę. Išrinkta vyresnybė turi duoti visai tautai atskaitą savo darbų.

Daug permaining įvyko Atėnuose per tą šimtmetį, kurs praslinko nuo Solono iki Klistėno. Iki Solono valdė bajorai (grėkiskai — bajorų valdžia — aristokratija). Nuo Klistėno laikų žmonės skaitėsi lygūs tarp savęs, ir galima buvo sakt, kad valdo visi žmonės, kad žmonės tapo valdytojais (grėkiskai — žmonių valdžia — demokratija).

Nesutikimai ir sandara tarp grėkų. Nevisur grėkiskie miestai įstaisė žmonių valdžią, kaip Atėnuose. Kiekvienas miestas turėjo savotišką tvarką. Miestai, kur pas bajorus užsilaike valdžia, plovėsi su tais, kur valdė žmonės: pvz., Sparta beveik visumet plovėsi su Atėnais. Išvity vyrai, ėjo pas priėjus ir siundę juos užpult ant jų tėvynės. Ir be to, vieno miesto valstiečiai tankiai užpildavo ant kaimynų miestų, sugriaudavo jo sienas, paversdavo jį į menką sodžį, o gyventojus ar perkeldavo pas save, arba, tiems pasipriešinus, paversdavo juos į vergus, arba tiesiog išmūšindavo. Toki pasielgimai buvo bausis: atsitikdavo, kad pergalėtojai išpildavo visus vyriškius paimtame mieste.

Vienog nors ir plovėsi tarp savęs grėkiskie miestai ir sodžiai, grėkai visumet jautė, vienačiaus esą. Jie visi galėjo suprast viens kitą, nes viena kalba kalbėjo. Kiekvienas miestas garbino ypatingą savo dievą — globėją, bet grėkai teippat tikėjo, kad yra bendri visos Grėkijos dievai — „olimpiskieji“. Šventės garbei tų dievų surinkdavo grėkus iš visų kraštų ir priversdavo juos užmirst tuom tarp nesutikimus.

„Dievų ir žmonių tėvui,“ olimpiskajam Dzeusui, pašvęstas buvo pietinė Grėkijos didelis plotas (*Olimpija*), kur kas ketvirtas metas, vasaros laike, budavo didelė šventė. Tam tikri garsintojai pareidavo iš galo galan per visas grėkų nausėdijas pas Mėlinąją jūrą, Egipte ir Ispanijoj. Jie apgarsindavo šventą pakajų, ir vardan dievo, išeikdavo kiekvieną, kas pradėtų karę per šventes ar nusikraustų dievmedžių keliuonę.

Dešimtys tukstančių dievabaimingų kelių ir žingėdžių žmonių susirinkdavo Olimpijon. Turtingieji atvažiuodavo ir pasistatydavo palapynes pas pašvęstą gojų. Neturtėliai pėsimon atėdavo, tankiai iš tolo, ir nakvodavo tiesiog ant laukų. Atsiradavo pirkliai. Kiekvienas miestas atsiųsdavo tam tikrus paguodonės pasiuntinius. Ant didelio aukuro kiekvienas dievmedis ankavo Dzeusui auką, kokią galėjo, pradėjęs nuo brangios, 100 jaučių brangumo, užbaigus menku ožiuku, sauja grūdų, taure vyno ir tt. Aukautojai prištarindavo baltuose rubuose su auksu krekliais ir raudonais kaspainais. Aplinkui visuomet stovėjo mynos žmonių. Priesakų atsidodavo žmonės, ką norėjo pagarsinti Grėkijoj, skaitė eiles, sutaisytas kalbas.

Svarbiausia šventės dalį užėmė karės ir lamdymo žaislai, kuriuos, pagal seimo pasakojimus, įsteigęs buvo Heraklis, Dzeuso sūnus. Jiems paskirta buvo plati apvali vieta, aplink kurią palaipomis galėjo sūstėti apie 40000 žmonių. Žaislai buvo toki pat, kaip ir Achillo laikuose: lenktynės nuogų ir šarvotų, imtynės, mėtymas durtuvų ir t. p. Jiems pasibaigus, tam tikri „Grėkijos sudžios“ nusprėdavo dovanas įveikusiems. Tėviskės įveikusiojo miestas labai didžiavosi jo garbe.

Lenktynės šarvotųjų per žaislus.

pasitikdavo jį su ypatinga iškilme ir liepdavo padaryt jo stovylą pastatyt šventoj Olimpijos girelėj.

Persų viešpatystė. Galingi savo kariumene ir laivyne grėkai mokėjo atsiginti nuo didžio priešo, kurs už 5 amžių K. N. užklupo nuo rytų ant jų. Tai buvo persai.

Persai gyveno į rytus nuo Babiliono, kalnuotoj šalyj ties Persiška įlanka: jų aiiniai ir dabar tebgyvena Persijoj. Tai buvo šaunūs raiteliai ir šauliai. Jie greit užkariavo

(Toliaus bus)

Isz visur.

Ant kariškos laivynės pereituose metuose paskyrė: Anglija 714 milijonų markių, Suvenyotos Valstijos Šiaurinės Amerikos 830 milijonų, Prancuzija 258 milijonų, Maskolija 218 milijonų, Vokietija 204 mil., Italija 99 mil., Japonija 59 mil., Austrija 89. Prekėjų laivai galėjo paimti: Anglijos 10 milijonų tonų, Vokietijos 2 mil., Prancuzijos 1½ mil., Italijos 1 mil., Japonijos 900000, Suvenytų Valstijų 880000 tonų, Maskolijos 600000, Austrijos 890000. Vertė užjūrinės prekybos siekė: Anglijos 19 milijardų markių, Vokietijos 11½ milijardų, Suvenytų Valstijų 9½ mrd., Prancuzijos 6½ mrd., Italijos 2½ mrd., Maskolijos 1½ mrd., Japonijos 1¼, Austrijos ¾ mrd.

Japoniškas randas pagarsino, jog laikraščio korespondentai, norinti buti karę priimti prie Japoniškos kariuomenės, turi išsidirbti palaidijimus nuo japoniškų konsulių arba pasiuntinių. Tik toki korespondentai bus priimti, kurie viename laikraštyj dirba mažiausia vienus metus. Jų korespondencijos ir telegramai bus po cenzura kariškių valdžij. Zenkinių telegramų siuntinėti nedleidsta.

Maskoliški kareiviai, įsivertęj Koreją, elgiasi ten kaip paprastai plešikai, plešia gyventojų namus, užpildinėja ant moterų. Korejos kariuomenė 4 d. vasario užpuolė ant vieno tokio maskoliškų kareivių pulko ir užmušė 30 kareivių, likę priversti buvo persikelti per upę Yalu į Mandžuriją.

Čekijos sostinėj, Pragoj, tarp studentų čekiško ir vokiško universitetų užgimė smarkios muštynės ir tai už Maskoliją: čekai išreikė savo simpatijas Maskolijai, o vokiečiai Japonijai. Muštynės daug studentų iš abiejų pusių liko sužeistų. Ant išvaikymo besimušančių reikėjo šaukti kariuomenę.

Amerikos užrubežinių dalykų ministeris kalbina amerikoniškos misijonierius persikelti iš Korejos ir Mandžurijos ant Filipinų salų ir laukti ten, kol nepasibaigs karė. Amerikos pasiuntynys mat nesijaučia pakaktinai tvirtu, kad galėtų misijonierius apginti karės apimtuose kraštuose.

Maskoliški garliaivys „Zaria“, ant kurio išplaukė moksliska ekspedicija barono Toll, atkako į Švedijos pakrantes. Sanariai ekspedicijos aprieškė, jog pats Toll ir tili ekspedicijos sanariai, plaukiant valtyj nuo salų Bennett į Naują Siberiją apvirto ir prigirė.

Peterburge, augštesnių mokslų moterų kursai, ant prisakymo valdžij, likosi uždaryti, kadangi mat besimokinančios merginos pakėdė neprilankias randui demonstracijas. Be abejonės moterų paveikslą seks ir vyrai besimokinant augštesnių mokslų.

Garsus Chicago's pranašas Dowie, Australijoj, kur pirmą gyvenė, ne tik neranda pasekėjų, bet rado ten tiek priekų, kad atsisaukė į Amerikos valdžias, reikalaujamas apgynimo. O ko kelavo ten, kur jo nieks nekviestų?

Prancuzijos randas pripažino garsiam Dreyfusui tiesą atnaujinti prova, kadangi dokumentai, ant kurių sudžios rėmėsi prie pirmo nusprendimo pasirodė netikrais, Dreyfuso priešį padirbtas.

Viena Paryžiaus moteriškų drabužių dirbtuvė apskundė į sudą Belgijos karalių. Jis mat darbužiais apdovanojo tulas Paryžiaus merginas, bet už tai neužmokėjo dirbtuvei.

Naujas Panamos republikos randas užgrėbė neįsileisti chinikių, turkikių ir syriškių ateivių. Garliaivų kompanijos, atvežusios tokius ateivius, turės mokėti bausmę iki 500 dol.

Pietinėj Amerikoj, aplinkinėse miesto Lima, buvo bausis žemės drėbėjimai, laike kurių daug žmonių pražuvo, bet tikro pražuvusių skaitliaus dar nežino.

Mieste Kopenhagene, Danijos sostinėj, nuo 27—29 gegužio traukėsi terptautiškas specialistų daktarų kongresas, turintis už mierį kovoti su besiplatinančia džiava.

Maskolijai per ledą ant ežero Baikalo padirbo geležinkelį. Bėgant trukiui, įsuso lokomotyva ir paskendo. Dabar per ežerą trukius velka su arkliais.

Žemės drėbėjimai, kurie siautė Pietinėj Amerikoj pereinant savitę, viename tik mieste Lima pridirbo blėdies ant 50000 dol.

Peterburge pasimirė buvęs pirmas Maskolijos karės, o paskui apšvietimo ministeris, jenerolas Wannowsky. Jis yra lenkiškos kilmės.

Šležių kastynėse grafo Donersmarck užgimė gaisras. Olose rado 8 sudegusius darbininkus, bet kaip mena, sudegusių dar daugiau yra.

Universitete mieste Tokio, mokiniai augštesnių mokslų 800 japoniškų moterų; Paryžiaus universitetą lanko 612 moterų.

Ant prigulinių Prancuzijai salos Mayotte, rytinėj Afrikaj, atsidarė trys vulkanai. Prie to tulas čiabuvių skaitlius pražuvo.

Pasimirė garsus vokiškas jenerolas, buvęs viršininku sujungtų kariumenių Chinuose, grafas Waldersee.

Angliškos garliaivų linijos numazino prekes keliuonės išeiviams iš Švedijos į New Yorką iki \$15.60.

Japoniečiai išardė Siberijos geležinkelį tarp Chabino ir Vladivostoko.

Atsišaukimas.

Visiems kriaučiams duodam žinoti, kad dėl baisios ugnies Baltimorės mieste, kuri siautė net per dvi dienis ir nakti ir padarė blėdies ant 22500000 dol., daugelis kriaučikių krautuvių, teipogi ir darbaiečių sudėję; per tai 200 lietuvininkų kriaučių ant ilgo laiko neteko darbo. Pranešame visiems, kad nevaiziotų čia, nes turite daug vargo pamatyti, arba eiti į fabrikus dirbti, kurių čia ir ne daug yra.

K. Mikušauskas.

Susivažiavimas slaviškų laikraštininkų.

Ant užkvietimo čekiško laikraščio „Hlas“, laike visavietinės parodos suaukti susivažiavimą į St. Louis slaviškų laikraštininkų Amerikoj, iki šiol atsisaukė su pritarnu: 13 čekiškų laikraščių, 5 slovakiški, 1 slovėnų, 2 rusiniki, 1 chorvatiskis. Kiek lenkiškų laikraščių pritarė susivažiavimui, dar nežinia. Ir lietuviški laikraštininkai užkviesti.

Mes numanome, kad jeigu ant susivažiavimų galima bent terp visų laikraštininkų užmegsti angliškos solidarizacijos ryšį, tas būtų naudingas, kadangi neslaviški slavai tautos Amerikoj laiko už nieką, išnaudoja jas, kaip galį, siundo prie progos ant jų. Netikime vievog mes, kad per tokį susivažiavimą galima būtų užmegsti tokią solidarizacijos ryšį. Pirmiausiai sunku bus nemaskoliškiems slavams susitaikyti su lenkais visuose svarbesniuose siekiuose. Slavai gyvenant už Maskolijos rubežų, neįjautiant karekų kaulų, čiaus ant savo sprando, laiko už svarbiausią savo prieką vokiečius — lenkams gi svarbiausias priekas yra maskoliai, kurie iškrito su pamuštos tautos, o tame ir su lenkais, elgiasi bauriaus negu vokiečiai. Kiti slavai geidžia susidurtinimo maskolij, kadangi juos laiko už savo apgynėjus kovoje su vokiečiais — lenkai gi maskolius laiko už savo svarbiausius priešus ir geidžia, kad jie syki pražūtų, kadangi maskoliai yra bauriausiai lenkų prispaudėjais. Nevienodai miekiu matome ir čia Amerikoj: čekai, slovaki, serbai renka net aukas maskoliams ant karės su Japonija — visos gi lenkiškos organizacijos ir daugumas laikraščiai ant susirinkimo nutarė dabartinę karę atvirai rodyti pritarimą Japonijai. Tosi skirtingi politiški siekiai ir turi stabdyti didesnę susiartinimą lenkų su kitais slavais.

Ir lietuvių didžiausi ir žiauriausi priešai yra maskoliai, kovoję su maskolij neteisėyboms Austrijos arba Balkanų slavai mums juk nepadės; nepadėdami mums tėvynę, nepadės jie ir Amerikoj.

Geležinis arklys, kaukdamas ištaisyti jam vargdenių rankomis keltų, velka ilgą eilę triobelių itaitvę, ant ratų. Ten daugybės sėdi visuomniškių skyrių, visokių luomų ir visokių užsiėmimų, pradedant nuo „načelninko ant karabėlninko“, nuo žemdirbio iki kunigaikščio. Ten, viename iš tų dyvinių vežimų, sėdi jaunaitis, kuris paskutinį kartą žvelgė ant mylimo gimtinio krašto. Nuliūta...

tarsi, ant visados išvažiuoja, rodosi jį ten laukia tamsi ateitis, prazūtis, išnaikinimas. — Atsimindamas savo sunkią padėją, primindamas žodžius poeto — „Iš kelionės ne visi grįžta!“ — Bet visus nesmagumų drėbė į šalį, su tvirtumu dvasios dainuoja: —

Nors iškeliauj, vėl gi sugrįžsi Jus' malonumais gėretis; Prizadu jums, kad aš neužmiršiu, Kol paliaus akys žibėti...

Lie p u k s.

† Gyvenantis New Yorke elektrotechnikas Albert Albertson tvirtina, jog išrado būdą susikalbėjimo su mūsų žemės kaimynais, kitais dangiskais svietais ir buk su savo prietaisais girdėjo ateinančius nuo kitų planetų balsus. Tas išrodė į paprastą amerikonišką humbugą.

Paprastas hampos knatas, jeigu sušlaps, sudrėks — gali užsidegti be ugnies, nuo saulės spindulių ir

gali pagimdyti gaisrą. Todėl tai liampas reikia visada valyti, nors jį ir nesirengtume uždegti. Liampų knatas, truputis kerosino ir vandens užsidega prie atsakančių aplinkybių pats be ugnies. Saulės spinduliai gali uždegti medvilnę ir jos išmetas, jeigu jose yra nors truputis riebumo arba kerosino. Salietrinė rūgštis, net medžio anglis prie atsakančių aplinkybių greitai pačios, be ugnies užsidega. Geležinių daiktų nereikia laikyti medinėse dėžėse, nes prie drėgnumo medis gali pats užsidegti.

Druko parva ant popieros gali užsidegti prie dasytųjų medžių garinės dudos. Virintais lininiais aliejais, tarpūtinis ant vatos gali užsidegti paprasto kambario šilumoj be jokios ugnies.

Paprastas minkštasis akmenis anglis pavojinga laikyti prie garinių dūdų ir netoli ugniatviestų; teipogi reikia jas saugoti nuo drėgnumo. Jeigu tokios anglis sušlapo, tai reikia pirmiausiai šlapiasias sudeginti. Gana tankiai minkštųjų anglių kastynės užsidega be ugnies, bet todėl, kad prie anglų sluogūnių prisigriebia vanduo. Taigi aišku, kad ne kiekvieną gaisrą gimdo ugnis, kartais deganti daigai užsidega ir be ugnies.

Kur tu važiuoji?

Poras pridvėsusį kumelkų, prikiškų turį purviną vežpalakio, kojas kilinodamas, laukia, kol kas išeis, išės į vežimą, ir paragis į kelionę. Pakrypusioj ant vieno šono, su kiaušu kraiku, trioboj, sujudęs dūlptimis; visos šeimynos akys atkreiptos ant jaunikačio, stipriai pasirameščiojančio ant lazdelės, visų aplink jį stovinčių veidai nuliūdę. Jaunikaitis, nors linksmas, bet rupeštigai rengiasi į tolimą kelionę, ant ilgo laiko. Su nesmagiomis ir skaudamomis bėrdimis atsiveikina tėvas ir motina su savo sūneliu, broliu ir seserys su broliu, laukia paskutinio atsibaukimo. Visų akys sušlapo nuo ašarų, kaip sudžiuvę žiedai nuo ryto rosos.

Kur tu važiuoji? — klausia kone pro verkusius šeimynas, akis pirštais lyksdamai.

Sudiev! važiuoji į jėkoti sveikatos, sustiprinimo kuno; važiuoji į jėkoti išmintingų gydytojų, kurie gal mokės atliuosuoti gyvatę iš negalios pančių ir palengvinti kuni ir rudyjančią dvasią, gal nušveis ją nuo rudžių, padarys ją žibania, kaip žilą kiekvienam sveikame žmogui.

Kumelkos, galvomis kraipydamos, uodegomis mosuodamos, velka sunkiai vežimą per limpantį purvyną, kuriame sėdi linksmas jaunaitis, atsisveikdamas, tarsi, paskutinį kartą ant savo gimtinės namelio. Medžiai, tarsi, atsiveikindami, vėjo pučiami, linguoja, laimindami, rodosi klausia: — Kur tu važiuoji?

Važiuoji į jėkoti atnaujinimo kuno, sustiprinimo dvasios; važiuoji į jėkoti naujų dievų, naujų žmonių, naujų nuomonių. Mat viskas gėsta, genda ir nyksta, nes nieko gamtoje nėra amžino, ir aš, sugręžęs, atnaujinus tąs su puvusias triobėles, kuriose išvydau pirmą kartą svietą ir saulės šviesą. Ant vietos supuvusių senų medžių, po kurių pavėsiu kėpavau gyvu oru per visą aukinę kudykystę, įsodysiu naujus, kurie duos pavėį, malonų kvapą ir saldžius linksmiančius skonių vaisius; atnaujinus viską, — sena, bet po naujai teorijai, po naujam išradimui. Atlikdamas gamtos paliepimą, užvesiu naują šeimyną, su naujomis nuomonėmis, su naujais siekais, kuri stovės augščiau; tąsų mano siekis bus atsiektas. Suvenyintos su žeme, bus naujas laipsnis palieptas prie siekio.

Geležinis arklys, kaukdamas ištaisyti jam vargdenių rankomis keltų, velka ilgą eilę triobelių itaitvę, ant ratų. Ten daugybės sėdi visuomniškių skyrių, visokių luomų ir visokių užsiėmimų, pradedant nuo „načelninko ant karabėlninko“, nuo žemdirbio iki kunigaikščio. Ten, viename iš tų dyvinių vežimų, sėdi jaunaitis, kuris paskutinį kartą žvelgė ant mylimo gimtinio krašto. Nuliūta...

tarsi, ant visados išvažiuoja, rodosi jį ten laukia tamsi ateitis, prazūtis, išnaikinimas. — Atsimindamas savo sunkią padėją, primindamas žodžius poeto — „Iš kelionės ne visi grįžta!“ — Bet visus nesmagumų drėbė į šalį, su tvirtumu dvasios dainuoja: —

Nors iškeliauj, vėl gi sugrįžsi Jus' malonumais gėretis; Prizadu jums, kad aš neužmiršiu, Kol paliaus akys žibėti...

Lie p u k s.

† Gyvenantis New Yorke elektrotechnikas Albert Albertson tvirtina, jog išrado būdą susikalbėjimo su mūsų žemės kaimynais, kitais dangiskais svietais ir buk su savo prietaisais girdėjo ateinančius nuo kitų planetų balsus. Tas išrodė į paprastą amerikonišką humbugą.

Kodel vaikai vis alkanti?

Kad vaikai tankiau nori valgyti, kad jie, prilyginant prie svarumo, valgo daugiau negu suaugę, tik kiekvienas tėmijantis gali patėmyti. Ne tik vaikai valgo, suliginant su svarumu, daugiau už suaugusius, bet ir laibi ir maži žmonės valgo teipogi, pagal savo sunkumą, daugiau už storus, nutukusius ir didelius. Tame nieko ypatingo, prieštaraujančio nėra.

Svarumas kuno mat neturi teip didelio susiršimo su valgiu, kaip iki šiol tikėjo ir kaip dar nevienam rodo. Prie vienodo darbo du žmonės ne vienodo svarumo ir didumo nelygiai, pagal svarumą, reikalauja valgio, bet mažesnysis, laibesnysis ir lengvesnysis turi valgyti daugiau, kadangi jo kuno paviršius yra, prilyginant prie sunkumo, didesnis negu storiojo ir didesniojo.

Maistas mat žmogui reikalingas ne tiek ant atnaujinimo kuno arba ant jo augimo, kiek ant palaikymo kuno šilumos. Daugumas gi šilumos sunaudotos kuno per paskirtą laiką paeina nuo didesnio paviršiaus kuno: juo paviršiaus didesnis, juo daugiau išleidžia šilumos. Likosi išmatuota, kad sveriančio 180 svarų žmogaus kuno paviršius turi 20 ketvirtainių pėdų, taigi išpula po 16 ketvirtainių colių ant kiekvieno svaro svarumo; tuom tarpu sveriančio 10 svarų vaiko kuno paviršius turi 3 ketvirtaines pėdas, taigi išpula po 48 ketvirtainius colių kuno paviršiaus ant kiekvieno svaro svarumo, arba netoli tris syk daugiau negu suaugusio, sveriančio 180 svarų žmogaus; vaikas todėl, prilyginant prie jo svarumo, turi valgyti tris syk daugiau, kad maistas suteiktų kuni reikalingą šilumą. Ne reikia užmirti, kad vaikas reikalauja valgio, apart šilumos, dar ant atnaujinimo kuno ir ant jo augimo, kad duoda tik maistas, nes kunas pats, be tinkančių medėgų, negali kulti augti, suaugęs gi jau ne auga. Taigi aišku, kad maži vaikai, prilyginant prie jų svarumo, reikalauja daugiau maisto negu suaugę; todėl tai maži vaikai nuolatai alkanti, nuolatai nori valgyti. Tas yra visai natūrališkas apsieliskimu.

Teipiau maži ir laibi suaugę žmonės, dėl tų pačių priežas

